

SM99

Over verwantschap en verantwoordelijkheid

Kijk eens naar onderstaand rijtje van zeven. Welke komt het meeste in de buurt van jouw dagelijkse beslommeringen?

1 – Ik moet er voor zorgen dat de sterke kernkracht, de zwakke kernkracht, de elektromagnetische kracht en de zwaartekracht samen de kosmos bij elkaar houden volgens de wetten van de algemene relativiteitstheorie en de kwantumtheorie.

2 – Ik draag de verantwoordelijkheid voor het suprasysteem Moeder Aarde met haar acht miljard mensen verdeeld over tweehonderd landen. Al die landen werken met elkaar samen om de wereldeconomie draaiende te houden, maar milieuvervuiling, vernietiging van de biodiversiteit en klimaatverandering beginnen hun tol te eisen.

3 – Ik ben (minister-)president van een land, staat of continent met miljoenen mensen en ik probeer naar beste eer en geweten de politieke, culturele, economische, ecologische en idealistische waarden na te streven die deze natie voorstaat en waarvoor de mensen mij gekozen hebben.

4 – Ik ben burgemeester van een grote stad en ik voel me verantwoordelijk voor de mensen in de buurten, wijken en straten. Welvaart, welzijn en welbevinden van mijn burgers staan hoog in het vaandel en ik zal er alles aan doen om deze eeuwenoude vesting draaiende te houden.

5 – Ik ben CEO van een grote organisatie met duizenden mensen in dienst en talloze ballen in de lucht. Omzet, kosten, winst en groei zijn mijn grootste zorg.

6 – Ik maak deel uit van verschillende kleine groepen van familie, gezin, vrienden, collega's en teamgenoten. Daar voel ik me het meest veilig en vertrouwd.

7 – Ik ben een individueel mens. Ik moet naar school, naar werk en mijn rekeningen betalen. Ik wil rijk, gezond, gelukkig en oud worden.

De kans is het grootst dat de nummers zes en zeven je het meeste zullen aanspreken. We zijn uiteindelijk allemaal slechts individuen omringd door kleine sociale groepen van gelijken.

Als we om ons heen kijken zien we die grote groepen (de organisaties), de samenlevingen (dorp, stad, land) en het suprasysteem (de planeet aarde met acht miljard mensen) best wel. Maar hoe groter het wordt, hoe minder verwantschap we ermee hebben en hoe minder verantwoordelijkheid we ervoor voelen. De kosmos tenslotte is voor ons doorgaans een abstract begrip. We hebben het al druk genoeg in het hier en nu.

Nou zou je je kunnen afvragen: wat moet ik met die informatie? Goede vraag. Terechte vraag.

Laat ik een tipje van de sluier oplichten: we maken ons als individueel mens weliswaar het meeste druk om onze eigen kleine sociale groepen, maar waar onze zorg wérkelijk zou moeten liggen is de nummer twee: het suprasysteem Moeder Aarde met die acht miljard individuen, die er overigens allemaal net zo over denken als jij, ongeacht je positie in de menselijke hiërarchieën: *eigen kleine groep eerst!*

Misschien is dat in de kern wel ons Echte Grote Probleem.

Meer weten?

<https://www.demensalsgrens.nl>

‘*De mens als grens* — Over de onbuigzame barrières van ons bestaan’.